19. Помнік, пастаўлены ў Полацку, праславіў літару, якая стала сімвалам самабытнасці беларускай мовы. Пра якую літару ідзе размова?

А) ё. **Б)** я. **В)** ў. **Г)** і. **Д)** й.

---

20. У Старажытнай Грэцыі ўсе вершы чыталі пад акампанемент ліры, значыць, пад музыку. Адсюль, дарэчы, і ўзнікла паняцце … .

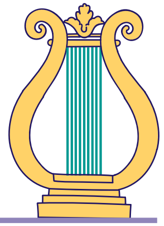

А) лірыкі. **Б)** прозы. **В)** драмы.
Г) камедыі. **Д)** рыфмы.

---

21. Аленка атрымала заданне выбраць з дадзеных прыкладаў устойлівае спалучэнне. Дапамажыце дзяўчынцы.

А) прасяная каша. **Б)** аўсяная каша. **В)** грэчневая каша.
Г) бярозавая каша. **Д)** манная каша.

---

22. Вясной на лугах, узлесках, у садах, па берагах рэк і азёр нібы нейкі чараўнік раскідвае залацістыя дываны. Гэта цвіце казялец едкі, або як яшчэ называюць гэту кветку, … .

А) дзядоўнік. **Б)** трыпутнік. **В)** вяснянка.
Г) курыная слепата. **Д)** неперстаўка.

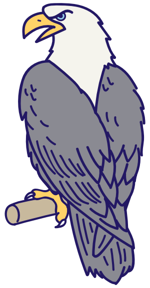

---

23. У народных казках і паданнях часта сустракаюцца гісторыі пра арла. Выберыце з прапанаваных міфалагічныя назвы гэтай птушкі.

1) гамаюн; 2) фенікс; 3) сірын.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных варыянтаў.
В) 1, 2. **Г)** 1, 3. **Д)** 2, 3.

---

24. Нашы бабулі, прабабулі з дапамогай іголкі з ніткай вышывалі на абрусах, сукенках, рубашках, ручніках маляўнічыя ўзоры, утвораныя рытмічным паўтарэннем аднаго ці папераменна некалькіх элементаў (фігур) – квадратаў, ромбаў, зорак і інш. Як называліся гэтыя ўзоры?

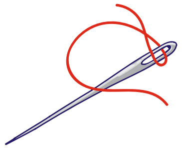

А) аранжыроўка. **Б)** арнамент.
В) шыфр. **Г)** шво. **Д)** малюнак.

Конкурс арганізаваны і праводзіцца Грамадскім аб'яднаннем «Беларуская асацыяцыя «Конкурс» сумесна з Акадэміяй паслядыпломнай адукацыі пры падтрымцы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

220045, г. Мінск, вул. Яна Чачота, 16 тэл. (017) 372 36 17, 372 36 23
e-mail: info@bakonkurs.by http://www.bakonkurs.by/

ГА «БА «Конкурс». Заказ 11. Тыраж 31800 экз. г. Мінск. 2019 г.

Конкурс па беларускай мове
«БУСЛІК-2019»

Чацвер, 21 лютага 2019 года

- працягласць работы над заданнем 1 гадзіна 15 хвілін;
- карыстацца падручнікамі, канспектамі, справачнай літаратурай і электроннымі сродкамі забараняецца;
- кожны правільны адказ адзначаецца трыма, чатырма ці пяццю баламі; колькасць балаў, якія атрымлівае ўдзельнік, адказваючы на пытанне правільна, вызначаецца складанасцю пытання (8 лягчэйшых пытанняў – па 3 балы, 8 найбольш складаных – па 5 балаў, астатнія 8 – па 4 балы); складанасць пытання вызначаецца па колькасці ўдзельнікаў, якія правільна на яго адказалі;
- няправільны адказ адзначаецца чвэрцю балаў, прадугледжаных за дадзенае пытанне, і залічваецца са знакам «мінус», у той час, як не даўшы адказу, удзельнік захоўвае раней набраныя балы;
- на кожнае пытанне маецца толькі адзін правільны адказ;
- на старце ўдзельнік атрымлівае авансам 24 балы;
- максімальная колькасць балаў, якую можа атрымаць удзельнік конкурсу, – 120, аднак аўтары задання не прадугледжваюць яго поўнага выканання ўдзельнікамі. У заданне гульні-конкурсу ўключаны пытанні, веды пра якія не прадугледжаны школьнай праграмай;
- самастойная і сумленная работа над заданнем – галоўнае патрабаванне арганізатараў да ўдзельнікаў конкурсу; пры парушэнні гэтых патрабаванняў удзельнікі могуць быць дыскваліфікаваны;
- пасля заканчэння конкурсу лісток з заданнем і чарнавік удзельнік забірае з сабой;
- вынікі ўдзельнікаў размяшчаюцца на сайце http://www.bakonkurs.by/ праз 1,5-2 месяцы пасля правядзення конкурсу.

Заданне для вучняў 3-4 класаў

1. Колькі слоў у прыказцы?

Безсахіібаранысамцархлебанеесць.

А) 6. **Б)** 7. **В)** 8. **Г)** 9. **Д)** 10.

---

2. Пра які месяц у народзе гавораць, што *“гэта пара́ замыкае лета”*?

А) пра чэрвень. **Б)** пра ліпень. **В)** пра жнівень.
Г) пра верасень. **Д)** пра кастрычнік.

---

3. Па народных павер'ях, русалкі найбольш любяць гушкацца на вецці … .

Выберыце патрэбныя варыянты:

1) вярбы; 2) бярозы; 3) клёна;
4) таполі; 5) асіны; 6) ліпы.

А) 1, 2. **Б)** 2, 3. **В)** 3, 4. **Г)** 4, 5. **Д)** 5, 6.

4. Дапоўніце народнае выказванне:

Сонца нізка – ... блізка.

А) суседка. **Б)** маланка. **В)** вечар.
Г) радасць. **Д)** сябры.

5. Колькі дзеясловаў ужыта ў сказе?

Цікаўная вавёрка не пабаялася аднак грыбнікоў і смела спусцілася на зямлю, уважліва паглядзела вакол і шуганула рыжай маланкай між зялёнай навісі елак.

А) 1. **Б)** 2. **В)** 3. **Г)** 4. **Д)** 5.

6. Дадзены радкі з верша Г. Бураўкіна “Рэкі Беларусі”.

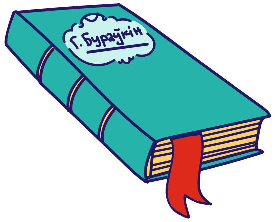

О, рэкі, рэкі Беларусі!
Сярод лугоў, сярод лясоў!
Калі я гімн саткаць збяруся
З блакітных вашых паясоў?

Колькі ўсяго назоўнікаў у форме адзіночнага ліку вінавальнага склону ўжыта?

А) 0. **Б)** 1. **В)** 2. **Г)** 3. **Д)** 4.

7. Выберыце з дадзеных назоўнікі, якія маюць два склады.

1) Слуцк; 2) Орша; 3) Слонім; 4) Паставы.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў.
В) 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

8. Які лічэбнік прапушчаны ва ўстойлівым спалучэнні *на ... небе*?

А) пятым. **Б)** шостым. **В)** сёмым.
Г) восьмым. **Д)** дзявятым.

9. Колькі слоў з **[б]** ужыта ў вершаваных радках А. Дзеружынскага?

Буська,
Бацянок,
Белы-белы
Кафтанок.
Басаногі ён,
Без ботаў,
Ходзіць,
Бродзіць
Па балотах.

А) 0. **Б)** 4. **В)** 6. **Г)** 8. **Д)** 9.

10. Дапоўніце народнае выслоўе:

Ваду ў ступе таўчы – ... .

А) масла будзе. **Б)** вады не замуціць. **В)** вадой не разальеш.
Г) вада і будзе. **Д)** каша будзе.

11. Пра снег, што падае, у народзе гавораць, што гэта … .

А) белыя мухі лётаюць.
Б) белыя плямы лётаюць. **В)** камары лётаюць.
Г) белыя вароны лётаюць. **Д)** белыя мошкі лётаюць.

12. Колькі **[у]** у словах калыханкі?

Люлі-люлі-люленькі,
Прыляцелі гуленькі,
Селі яны ў люленькі…

А) 1. **Б)** 2. **В)** 4. **Г)** 5. **Д)** 6.

13. У народзе існуе прыкмета:

Сухі і цёплы верасень – ... .

А) ранняя зіма. **Б)** позняя зіма. **В)** ранняя вясна.
Г) позняя вясна. **Д)** дажджлівая восень.

14. Вучням патрэбна знайсці адгадку народнай загадкі ў пераблытаных літарах. Дапамажыце ім.

У залаты клубочак схаваўся дубочак.

А) д, ж, у, о, л. **Б)** б, р, ы, г. **В)** н, с, о, п.
Г) э, а, х, р. **Д)** а, т, к, а, н, ш.

15. *Вялікі прамежак часу, які выдзяляецца па якіх-небудзь характэрных падзеях, з’явах,* называецца … .

А) эра. **Б)** год. **В)** эпоха. **Г)** тыдзень. **Д)** месяц.

16. Выберыце з дадзеных правільна напісаныя словы.

1) группа; 2) массаж; 3) бассейн; 4) класс.

А) усе прыклады. **Б)** няма патрэбных прыкладаў.
В) 1, 2. **Г)** 2, 3. **Д)** 3, 4.

17. Якога слова не хапае ў афарызме?

У студню вады не льюць, ... дроў не возяць.

А) у лес. **Б)** у поле. **В)** у сад. **Г)** у парк. **Д)** у сквер.

18. Ёсць дзіўныя жывёлы: вушы ў іх малыя, пярэднія канечнасці зменены ў крылы, лётаюць звычайна вечарам і ноччу. Называюцца яны … .

А) цацэрукі. **Б)** курапаткі. **В)** стрыжы.
Г) совы. **Д)** кажаны.